

การเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกรณีศึกษา : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอสะเตาะจังหวัดสงขลา*

วรนาří นวนลี**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แนวทางการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับนโยบายเปิดประชาคมเขตเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC) ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารและขับเคลื่อนนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา จำนวน 60 คน ใช้วิธีการเสวนาเพื่อกำหนดอนาคตร่วมกันในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนโยบายเปิดประชาคมเขตเศรษฐกิจอาเซียนกรณีศึกษา : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา โดยกระบวนการสานเสวนาเพื่อร่วมกำหนดอนาคต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงเนื้อหาที่ได้ศึกษา และสรุปประเด็นจากเวทีสานเสวนา

จากการศึกษาพบว่า แนวทางการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับนโยบายเปิดประชาคมเขตเศรษฐกิจอาเซียน สามารถสรุปประเด็นจากเวทีสานเสวนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านเศรษฐกิจควรส่งเสริมให้ประชาชนลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การบริการด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้ได้มาตรฐานสากล 2) ด้านสังคมควรมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากยาเสพติด การป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน 3) ด้านการศึกษา ควรเน้นภาษาที่ใช้สื่อสารและการทำงาน เช่น ภาษาอังกฤษ มาลาญ เป็นต้น พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารในการรับมือกับประชาคมอาเซียน 4) ด้านวัฒนธรรม พัฒนาความร่วมมือ เผยแพร่ แลกเปลี่ยน และเชื่อมโยงด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาความร่วมมือและความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน 5) ด้านสาธารณสุข ควรให้ความสำคัญกับการเข้าถึงการดูแลสุขภาพของคนในท้องถิ่น การป้องกันและควบคุมการให้ความรู้โรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้น 6) ด้านทัศนคติ ต้องมีการปรับทัศนคติในการทำงานของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ต้องมีความเป็นมืออาชีพ และความเป็นนานาชาติ และ 7) ด้านองค์กรการบริหารจัดการ ต้องมีระบบกลไกและการเตรียมความพร้อม มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งมีระบบการบริหารจัดการธรรมาภิบาลที่ดี

คำสำคัญ : ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อาเซียน การเตรียมความพร้อม

* ส่วนหนึ่งของรายงานการศึกษาอิสระหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Preparedness of Local Administrative Organization to Support AEC: Case Study of Local Administrative Organization in Sadao District, Songkhla Province *

Woranaree nowsi **

Abstract

This research was aimed to study approaches of gaining readiness to support ASEAN Economic Community (AEC) policy of sixty local administrative personnel in Sadao, Thailand and the urge towards actualization of their office policy. The data were obtained through dialogues which acted as a platform of sharing and exchanging ideas such as setting future goals, analyzing and summarizing the information obtained in the study.

Results from the data gained through such dialogues can be summarized in the following seven categories. First, in terms of economy, farmers should be encouraged to reduce productive cost but increased agricultural products, tour services should be promoted which included development of available local tourist attractions up to international standard. In terms of social aspect, there should be a system of preventing and solving drug problems, preventing natural disasters, as well as promoting life quality of the community. With regards to education, working languages such as English, Malay etc. should be emphasized while individual skills in technology and communication are also enhanced in order to cope with ASEAN community. The cultural aspect entails the development on collaboration, dissemination of information, exchanging ideas and linking religion, art and culture to be in line with the policy and strategy of collaboration and relations in religions, art and culture with other ASEAN neighboring countries. In the aspect of public health, access to community well-being should be emphasized as well as having a system to prevent and control infectious diseases. With regards to working attitude, the local government officials should change their work attitudes to be more positive, be professional and possess global characteristics. Last, in the aspect of management administrative organization, the management should ensure the availability of system and mechanism of preparedness, information technology and communication system including good governance management administration.

Key words : ASEAN Economic Community; Preparedness

* Part of an Independent Study Report for the Master Degree of Public Administration in Local Government, College of Local Administration, Khon Kaen University

** Graduate Student, Public Administration in Local Government, College of Local Administration, Khon Kaen University.

บทนำ

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ ASEAN Economics Community (AEC) คือการรวมตัวของชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน ซึ่งได้กำหนดแนวทางที่จะดำเนินไปคือ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และมีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก ให้ความสำคัญในเรื่องการทำให้เป็นตลาดเดียวและฐานการผลิตเดียว การเปิดเสรีด้านการค้าขายสินค้า เปิดเสรีด้านการค้าภาคบริการ เปิดเสรีการลงทุน การเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรีมากขึ้น และการเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ (สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555) จะเห็นได้ว่าการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเอื้อให้ประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศกลายเป็น “ตลาดและฐานการผลิตเดียว” เมื่ออาเซียนรวมกลุ่มเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีการไหลเวียนของสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี และเงินทุนที่เสรีมากขึ้น ภายใต้กรอบกติกาที่ยอมรับร่วมกัน จะทำให้บรรยากาศการค้าและการลงทุนเสรีมากขึ้น มีการเชื่อมโยงเส้นทางการขนส่งและโลจิสติกส์ ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและพลังงาน ช่วยลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์และการบริหารธุรกิจ และเพิ่มขีดความสามารถให้แก่ผู้ประกอบการ การอำนวยความสะดวกทางการค้า และการลงทุน จากการปรับกฎระเบียบและพิธีการลดขั้นตอนต่าง ๆ ให้ง่ายและสะดวกขึ้น รวมถึงการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกรรมการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรมและโปร่งใสมากขึ้น (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2552)

การเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ ทำอย่างไรประชาชนในพื้นที่ความ

รับผิดชอบของตนเองจะสามารถดำรงอยู่อย่างมีเสถียรภาพภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภารกิจสำคัญในการจัดบริการสาธารณะให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนและชุมชนที่สุด จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ไชยวัฒน์ และ ณิชชาภัทร, 2555) การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน กำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นและการบริหารงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การวางผังเมืองศึกษาลักษณะของท้องถิ่น โดยต้องดูว่ามีสิ่งใดที่สามารถเชื่อมโยงกับประเทศใดบ้าง เพิ่มบทบาทให้ท้องถิ่นมีศักยภาพให้มากขึ้น และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายคมนาคม การพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจในระดับชุมชน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาคุณภาพชีวิต การรักษาความสงบเรียบร้อย การจัดการด้านการศึกษา วัฒนธรรม จารีต และประเพณี ตลอดจนการปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ดังนั้นจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา ในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาแนวทางการการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับนโยบายการก้าวสู่ประชาคมเขตเศรษฐกิจอาเซียน

กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา

วิธีการศึกษา

ใช้วิธีการสานเสวนาเพื่อกำหนดอนาคต
ร่วมกันในการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับ
นโยบายการก้าวสู่ประชาคมเขตเศรษฐกิจอาเซียน
กรณีศึกษา : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอ
สะเตา จังหวัดสงขลา ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการ
บริหารและขับเคลื่อนนโยบายขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา จำนวน
60 คน ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในอำเภอสะเตาจังหวัดสงขลา จำนวน 12 คน ปลัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 12 คน
หัวหน้าหน่วยราชการในพื้นที่ จำนวน 12 คน
สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 12
คน ตัวแทนชุมชน ตำบล จำนวน 12 คน

ในการศึกษานี้ใช้วิธีการสานเสวนา เป็น
เครื่องมือในการศึกษา และ วิเคราะห์โดยการแจก
แจงเนื้อหาหรือแนวคิดที่ได้ศึกษาจากเอกสาร
ข้อมูล แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย
การก้าวสู่ประชาคมเขตเศรษฐกิจอาเซียน และสรุป
ประเด็นจากเวทีสานเสวนาในด้านเศรษฐกิจ ด้าน
สังคม ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม ด้าน
สาธารณสุข และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึง
บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอ
สะเตา จังหวัดสงขลา

เมื่อกำหนดประเด็นการสานเสวนา โดย
ผู้เชี่ยวชาญ ในการเตรียมพร้อมรับนโยบายเปิด
ประชาคมอาเซียน เพื่อจัดทำเป็นเอกสาร สำหรับ
ผู้เข้าร่วมสานเสวนาในรูปแบบที่สั้น เข้าใจง่าย
น่าสนใจ จัดหาทีมงานที่มีความรู้ ความสามารถในการ
ดำเนินการสานเสวนา จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่จะ
เข้าร่วมสานเสวนาหาทางออก ซึ่งเป็นกลุ่ม
ประชาชนที่เป็นผู้แทนของกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
และประชาชนทั่วไปที่มาจากการสุ่ม โดยมีการแจ้ง
ล่วงหน้าถึงสาระที่จะมาสานเสวนาหาทางออก

พร้อมทั้งจัดเตรียมเอกสารแนะนำวิธีการสาน
เสวนา พร้อมข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในอำเภอสะเตา ข้อมูลนโยบายเขต
เศรษฐกิจอาเซียน ประเด็นในการเตรียมความพร้อม
ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการศึกษา
ด้านวัฒนธรรม ด้านสาธารณสุข และประเด็นอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้อง และ แจกหนังสือสรุปประเด็นฉบับเต็ม
ล่วงหน้า ส่วนฉบับย่อแจกในวันทำกิจกรรม

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

ประเด็นในการเตรียมความพร้อมด้าน เศรษฐกิจ

การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทบทวนบทบาทใน
การดูแล และช่วยเหลือกลุ่มผู้ผลิตในพื้นที่
การกำหนดนโยบายการส่งเสริมอาชีพทั้งอาชีพ
หลักและอาชีพเสริม การส่งเสริมการลงทุนของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยมาตรการ และ
อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ การปรับปรุงระบบกฎหมาย
และพัฒนาสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการค้าการ
ลงทุน การจัดวางผังเมือง การพัฒนาโครงสร้าง
พื้นฐานและโครงข่ายคมนาคมขนส่ง การพัฒนา
ระบบโลจิสติกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการ
ขนส่งสินค้าผ่านแดน ระบบระบายน้ำ ระบบบำบัด
น้ำเสีย การส่งเสริมการท่องเที่ยวของท้องถิ่นที่มี
แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม การ
พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวร่วมกัน การเตรียม
ความพร้อมให้กับแรงงานในด้านการฝึกทักษะ หรือ
เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถให้กับแรงงาน ให้
เป็นผู้มีความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานใน
ระดับนานาชาติ การสร้างแรงงานที่มีความรู้
ความสามารถและมีระเบียบวินัย พัฒนา
อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการเกษตร เปิดเสรีการค้า
ขายสินค้าเกษตรข้ามพรมแดนอย่างจริงจัง
ส่งเสริมสร้างความแข็งแกร่งด้านการวิจัยและพัฒนา
ในสาขาที่สำคัญร่วมกัน การส่งเสริมการพัฒนา
อาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนอย่างยั่งยืน

ส่งเสริมการพัฒนาสินค้าการเกษตรของประชาชน
ให้ได้มาตรฐานสากลของประชาคมอาเซียน

การส่งเสริมให้ประชาชนลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การบริการการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้ได้มาตรฐานสากล และการปรับปรุงร่วมกับภาคอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่

ประเด็นในการเตรียมความพร้อมด้านสังคม

การเตรียมความพร้อมด้านสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากยาเสพติด การป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ทั้งการสร้างงาน สร้างอาชีพ และส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม การสร้างประชากรที่มีคุณภาพและมีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศ มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย รู้จักสิทธิหน้าที่ของตน เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น สนับสนุนการพัฒนาแรงงาน ป้องกันปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด และสิ่งผิดกฎหมายข้ามแดน ด้านสังคมและวัฒนธรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมรักษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงอยู่ การสร้างเครือข่ายให้กับองค์กรและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาด้านอาชญากรรม และยาเสพติด ส่งเสริมและพัฒนาประชาชนเพื่อเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียน และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างสังคมที่มั่นคงและปลอดภัยจากยาเสพติด ยกย่องการกินดีอยู่ดีของประชาชนอาเซียน โอกาสที่ทัดเทียมกันในการเข้าถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สวัสดิการ และความยุติธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่คุ้มครองสภาพแวดล้อม และความยั่งยืนของ

ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียนโดยเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรมและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม

ประเด็นในการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษา

การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเน้นภาษาที่ใช้สื่อสารและการทำงาน คือ ภาษาอังกฤษ มาลัยเป็นต้น การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เสริมสร้างให้ท้องถิ่นเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยเปิดเวทีให้ชาวบ้านเพื่อยกระดับการศึกษาและความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น ส่งเสริมและเพิ่มหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมการรับมือของประชาคมอาเซียนให้กับเยาวชนในเขตเทศบาล และส่งเสริมการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้รู้เขารู้เรา การใช้ภาษาอังกฤษให้เกิดการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางสื่อสารทุกรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลอย่างยั่งยืน การเตรียมเรื่องภาษาอังกฤษให้มีความรู้ทักษะวิชาชีพในกลุ่มประเทศที่ได้มาตรฐานวิชาชีพอาเซียน มุ่งสร้างความตระหนักรู้ของคนไทยในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนของประชาคมอาเซียน พัฒนาสมรรถนะให้พร้อมจะอยู่ร่วมกันและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา โดยให้มีการร่วมมือกัน 3 ด้านคือ ด้านพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการและจัดการศึกษา การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษา ควรสร้างความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอาเซียน ความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ หลักสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในประเทศอาเซียน มีการเพิ่มครูที่จบการศึกษาด้านภาษาอังกฤษเข้าไปในทุกระดับชั้น เพื่อให้นักเรียนไทยสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างสร้างสรรค์ การร่วมมือกับ

ภาคเอกชนในการรับอาสาสมัครเข้ามาสอนภาษาต่างประเทศ รวมถึงวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันด้วยความเข้าใจกันของประเทศในประชาคมอาเซียน ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นั้น จะพัฒนาตามหลัก 3 N ได้แก่ Ned Net โครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ NEIS ศูนย์กลางรวบรวม จัดเก็บ และเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา NLC ศูนย์เรียนรู้แห่งชาติ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา มีการพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ความเอื้ออาทร โดยใช้การศึกษาเป็นกลไกในการสร้างวัฒนธรรมใหม่ นักศึกษาที่จบจากอาชีวศึกษาจะต้องเป็นแรงงานที่มีคุณภาพ มีทักษะการทำงานร่วมกันในประชาคมอาเซียน ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเตรียมพร้อมในด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษา ส่งเสริมความรู้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน การสร้างให้ท้องถิ่นเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

ประเด็นในการเตรียมความพร้อมด้านวัฒนธรรม

การพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมด้านวัฒนธรรมสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาภาพลักษณ์ไทยสู่สากล โดยพัฒนาความร่วมมือ เผยแพร่ แลกเปลี่ยน และเชื่อมโยงด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาความร่วมมือและความสัมพันธ์ทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอาเซียน และนานาชาติ ประเทศ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งภาครัฐ เอกชนและภาคประชาชน ในมิติทางสังคมวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาสังคมอาเซียน เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในประชาคมอาเซียน ในมิติทางสังคมวัฒนธรรม (ASEAN Cultural Literacy) ให้แก่ประชาชนและสังคมไทย

ส่งเสริมความร่วมมือด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมในกลุ่มอาเซียน และนานาชาติ ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในกลุ่มประเทศอาเซียน และนานาชาติ พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม วัฒนธรรมในกลุ่มประเทศอาเซียน และนานาชาติ ประเทศ พัฒนาเครื่องมือและกลไกการบริหารจัดการด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมด้านสังคม วัฒนธรรมอาเซียน และรักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญาและรากเหง้าความเป็นตัวตนของท้องถิ่นไทย แต่ละท้องถิ่น ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นต้องมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน สร้างประชาคมแห่งสังคมที่เอื้ออาทร แก้ไขผลกระทบต่อสังคมอันเนื่องมาจากการรวมตัวทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมความยั่งยืนและการจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจระหว่างประชาชนในระดับรากหญ้า การเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รวมทั้งรับรู้ข่าวสาร การส่งเสริมให้เยาวชนเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมประชาคมอาเซียนมากขึ้น กฎระเบียบต้องพัฒนารวมทั้งการเรียนรู้กฎหมายว่าด้วยอาเซียนมากขึ้น

ประเด็นในการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณสุข

การเตรียมความพร้อมด้านสาธารณสุข องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรคำนึงถึงผลกระทบจากปัญหาสาธารณสุขที่อาจเกิดจากการเคลื่อนย้ายแรงงานและนักท่องเที่ยวโดยเสรี เช่น โรคระบาด การให้ความสำคัญกับการเข้าถึงการดูแลสุขภาพของคนในท้องถิ่น การป้องกันและควบคุมการให้ความรู้ในโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้น การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นด้านสาธารณสุข พบว่าการเพิ่มมาตรฐานการรักษาพยาบาลให้เป็นที่ยอมรับของประชาคมอาเซียน การส่งเสริมให้ประชาชน มีสุขภาพแข็งแรง ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ และอื่น ๆ อยู่

ในระดับน้อย ส่วนการควบคุมและการป้องกันโรคระบาดไม่ให้เกิดขึ้นในพื้นที่ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2552) เกิดปัญหาด้านการควบคุมโรค การจำกัดผลกระทบของโรคร้ายแรง สุขอนามัยและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน สุขภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีระบบ ภาระงบประมาณของประเทศในการให้บริการและรักษาแรงงานต่างด้าว

ประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

การเตรียมความพร้อมด้านทัศนคติ

ควรมีทัศนคติต่อประชาคมอาเซียนในเชิงบวก ต้องมีการปรับทัศนคติในการทำงานของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ต้องมีความเป็นมืออาชีพ มีความเป็นนานาชาติ และเป็นผู้สนับสนุนที่ดี การพัฒนาบุคลากรให้รับผิดชอบภารกิจด้านประชาคมอาเซียนโดยตรง มีระบบฐานข้อมูล มีแผนพัฒนาบุคลากร มีการเพิ่มสัดส่วนบุคลากรที่รอบรู้เกี่ยวกับอาเซียน เรื่องการจัดการองค์ความรู้ทั้งกับเพื่อนร่วมงานและบุคลากรต่างหน่วยงาน มีความเป็นมืออาชีพ มีแผนการจัดฝึกอบรมและทัศนคติ เกี่ยวกับนโยบายการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การอยู่ร่วมกับประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน 10 ประเทศ และผู้นำท้องถิ่น ไม่ใช่แค่ผู้นำของอำเภอหรือตำบล ในประเทศไทย อีกต่อไป จะต้องเป็นผู้นำในชุมชนเดียว (One Community) คือ ชุมชนอาเซียน รวมทั้งการปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การเตรียมความพร้อมด้านองค์กรในด้านการบริหารจัดการ ต้องมีกลไกระบบเตรียมความพร้อม มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การนำหลักธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการที่ดีมาเป็นพลังในการขับเคลื่อนและพัฒนาองค์กร มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องอาเซียนโดยตรง มีการวางแผน

อัตรากำลังและจัดโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับภารกิจประชาคมอาเซียน

สรุป

การเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจต้องทบทวนบทบาทในการดูแลและช่วยเหลือกลุ่มผู้ผลิตในพื้นที่ และส่งเสริมทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริม ด้านสังคมควรมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากยาเสพติด ภัยพิบัติทางธรรมชาติ พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ด้านการศึกษาควรเน้นภาษาที่ใช้สื่อสารและการทำงาน ส่งเสริมและเพิ่มหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการและการจัดการศึกษา ด้านวัฒนธรรมควรพัฒนาภาพลักษณ์ไทยสู่สากลโดยพัฒนาความร่วมมือ เผยแพร่แลกเปลี่ยน และเชื่อมโยงด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมความร่วมมือด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมในกลุ่มประเทศอาเซียนและนานาชาติ ด้านสาธารณสุขควรคำนึงถึงผลกระทบจากปัญหาสาธารณสุขที่อาจเกิดจากการเคลื่อนย้ายแรงงานและนักท่องเที่ยวโดยเสรี ส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรง ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ ด้านทัศนคติต้องมีการปรับทัศนคติในการทำงานของข้าราชการท้องถิ่น ให้มีความเป็นมืออาชีพ และมีความเป็นนานาชาติ และทัศนคติเกี่ยวกับนโยบายการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การอยู่ร่วมกับประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน และผู้นำท้องถิ่นไม่ใช่แค่ผู้นำของอำเภอหรือตำบลในประเทศอีกต่อไป แต่จะต้องเป็นผู้นำในชุมชนเดียว คือชุมชนอาเซียน และด้านการบริหารจัดการ ต้องมีระบบกลไกและการเตรียมความพร้อม การนำหลักธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการที่ดีมาเป็นพลังในการขับเคลื่อนและ

พัฒนาองค์กร ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับ อุทัย ดุลยเกษม (2555) กล่าวว่า ถ้าพิจารณาในแง่ของการเตรียมการให้เป็นประชาคมอาเซียนที่แข็งแกร่งและเป็นปึกแผ่น เราอาจต้องศึกษา แผนแม่บทของการเป็นประชาคมอาเซียนด้านสังคม และวัฒนธรรมอย่างจริงจังและละเอียด หลังจากนั้นอาจจัดการประชุมสัมมนาเรื่องนี้ให้มีการอภิปรายกันในที่สาธารณะอย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมไทยเพื่อใช้ประกอบการปรับตัวของภาคการผลิต

2. นอกจากการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลอย่างต่อเนื่องแล้ว ภาครัฐควรเร่งเสริมสร้างความเข้าใจและความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ

3. การเจรจาเพื่อทำความตกลงการค้าระหว่างประเทศ ควรให้ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเข้าไปมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการเจรจามากขึ้น

4. ภาครัฐควรเร่งออกมาตรการหรือแผนรองรับผู้ประกอบการที่อาจได้รับผลกระทบทางลบจากข้อตกลงในรูปแบบต่าง ๆ

5. ภาครัฐควรกำหนดแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจให้ชัดเจน และผลักดันการอำนวยความสะดวกทางการค้าตามแนวชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

6. ผู้ประกอบการต้องปรับตัวเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยตนเองก่อนอย่าหวังพึ่งเพียงความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

7. ผู้ประกอบการควรสร้างเครือข่ายพันธมิตรกับภาคเอกชนอื่น ๆ ในภูมิภาค ดำเนินกลยุทธ์การตลาดในเชิงรุก และ ศึกษาสู่ทางการค้าใหม่ ๆ รวมถึงช่องทางในด้านธุรกิจอื่น ๆ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง

เอกสารอ้างอิง

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2552). *มูลค่าการค้าของประเทศไทยกับประเทศคู่ค้าสำคัญ*. สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร : สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์.

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2555). *ประชาคมอาเซียน ASEAN Community*. ค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2556, จาก <http://www.lib.ru.ac.th/journal2/?p=3290>

ไชยวัฒน์ คำชู และ นิชชาภัทร อุ่นตรงจิตร.

(2555). *ประชาคมอาเซียนกับการปกครองส่วนท้องถิ่น*. สถาบันพระปกเกล้า : วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น.

อุทัย ดุลยเกษม. (2555). ประเทศไทยกับการเป็นหนึ่งเดียวกับประชาคมอาเซียน. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 5(1), 73-81.